

Fakty zamiast intuicji. Rozmowa o wpływie edukacji

21.7.2026 - | Instytut Badań Edukacyjnych

Polska gospodarka przez 30 lat notowała spektakularny wzrost, dzięki czemu z biednego kraju ze zrujnowaną gospodarką i hiperinflacją awansowaliśmy do grupy najbogatszych krajów świata. Raporty organizacji międzynarodowych nie pozostawiają wątpliwości, jedną z głównych przyczyn tego sukcesu była jakość kapitału ludzkiego. Ten najcenniejszy polski zasób tworzy edukacja.

[Prof. Maciej Jakubowski](#) i [dr hab. Tomasz Gajderowicz](#), dyrektorzy IBE PIB, w podcaście oraz przekrojowej rozmowie o wpływie edukacji, opublikowanej przez "Forbes", wyjaśniają mity w edukacji i tłumaczą rolę nowoczesnych narzędzi dla nauczycieli opartych o badania naukowe. Wskazują na wsparcie rówieśnicze - jako jedną z najskuteczniejszych strategii edukacyjnych. Omawiają również kwestię dobrostanu uczniów oraz kompetencji i zawodów przyszłości w dobie AI. Pokazują bezpośredni związek pomiędzy dobrą edukacją, a rozwojem gospodarczym, tłumaczą też rolę i odpowiedzialność badań naukowych za prawidłowy dobór strategii stosowanych w edukacji.

Wyobraźmy sobie lekarza, który mówi 'mamy setki badań mówiące, że to lekarstwo nie działa, ale ja i tak je przepiszę, bo moja intuicja mi tak podpowiada'. To jest niemożliwe. Chcemy, żeby w edukacji też to się zmieniało, żeby się odwoływać do wiedzy naukowej

- mówi prof. Maciej Jakubowski, dyrektor IBE PIB.

Jednym z tematów rozmowy jest podejście do błędów w procesie nauki. Jak podkreśla prof. Jakubowski, nowoczesne testowanie wiedzy uczniów sprawdza przede wszystkim sposób myślenia.

Testując wiedzę uczniów w nowoczesny sposób sprawdzamy, jak oni myślą. Jeśli ktoś zrobi błąd, ale dobrze rozumuje, to nie ma to dużego znaczenia. Błąd to część uczenia się

- prof. Maciej Jakubowski

Głęboka wiedza to podstawa

Rozmowa dotyczyła również kompetencji przyszłości - takich jak kreatywne czy krytyczne myślenie, których nie da się rozwijać w oderwaniu od wiedzy. Badania konsekwentnie pokazują, że ich bazą jest głęboka wiedza dziedzinowa. To właśnie osoby z dobrze rozwiniętymi kompetencjami fundamentalnymi najlepiej radzą sobie na rynku pracy.

Dziś AI sprawia, że proste kodowanie przestaje być potrzebne. Sukces zapewni tylko jedna kompetencja: umiejętność szybkiego uczenia się nowych rzeczy i adaptacji. Ale - i to jest kluczowe - kompetencje wyższego rzędu, jak kreatywność czy krytyczne myślenie, bazują na głębokiej wiedzy dziedzinowej. Nie da się ich nauczyć „samych w sobie”. Dane z międzynarodowych badań PISA pokazują, że dzieci dobre w kreatywnym myśleniu to te same dzieci, które mają świetne wyniki z matematyki i czytania. Nie uciekniemy od szerokiej wiedzy ogólnej

- wyjaśnia dr hab. Tomasz Gajderowicz.

<https://ibe.edu.pl/pl/aktualnosci/3872-edukacja-oparta-na-dowodach-rozmowa-o-tym-co-dziala-a-co-ni>

